

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 946

van **IMMANUEL DE REUSE**

datum: 18 augustus 2023

---

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Woonzorgcentra - Leegstand

Wat vroeger haast niet mogelijk leek, is nu realiteit. Onze woonzorgcentra kunnen namelijk te maken krijgen met leegstand. Zeker tijdens de coronacrisis en de daarmee gepaard gaande overlijdens in de woonzorgcentra was die toegenomen.

Tijdens de coronacrisis maakte toenmalig minister Beke 384 miljoen euro vrij om de leegstaande bedden verder te subsidiëren ter compensatie van het verlies voor de wzc's en om zo bijkomende financiële problemen in deze sector te voorkomen. Uit het antwoord op mijn vorige schriftelijke vraag hieromtrent (nr. 776 van 23 augustus 2022) leek de bezetting zich opnieuw te herstellen.

1. Welke financiële compensatie kregen woonzorgcentra tijdens de coronaperiode? Graag een overzicht van de uitgekeerde bedragen en het aantal lege kamers per instelling.
2. Werd er een evaluatie gemaakt van die compensatie? Zo ja, wat waren daarvan de resultaten?
3. Welke leegstand was er de afgelopen vijf jaren in de woonzorgcentra? Welke evolutie is er merkbaar? Graag een overzicht per jaar en per woonzorgcentrum. Graag ook vermelden of de leegstand te wijten is aan de COVID-19-pandemie of niet.
4. Is er leegstand (niet-uitbating) die te wijten is aan personeelstekorten? Graag de cijfers per instelling/regio en de financiële gevolgen daarvan.
5. Welke verklaringen zijn er voor die evolutie?
6. Hoe evalueert de minister de huidige leegstand?
7. Op welke manier gaan woonzorgcentra met die leegstand om? Zijn er woonzorgcentra die vragende partij zijn om het aantal bedden af te bouwen? Zo ja, hoeveel en hoe reageert de minister daarop?
8. Maakt het agentschap prognoses betreffende de leegstand van kamers in de wzc's en wat zijn de verwachte trends?

**Vlaams
Parlement**

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 946 van 18 augustus 2023

van **IMMANUEL DE REUSE**

---

1. U kan het overzicht van de COVID-19-compensaties voor de continuïteitsborg terugvinden als bijlage 1, tabblad "compensaties". Een overzicht van het percentage onbenutte woongelegenheden per voorziening kan u terugvinden in tabblad 2 "%onbenut".
2. De compensaties werden als positief en doeltreffend geëvalueerd. Ze hadden tot doel de personeelsomkadering op peil te houden in de periodes van lagere bezetting en de continuïteit van de woonzorgcentra op die manier ook te borgen. Met de compensaties wilden we immers talrijke ontslagen en/of faillissementen voorkomen. We kunnen stellen dat de compensaties deze doelstelling hebben bereikt. Vanuit de sector ontvingen we ook de signalen dat deze middelen broodnodig waren om de continuïteit te borgen.
3. Als bijlage 1, tabblad 2 "%onbenut" kan u een overzicht terugvinden van de evolutie van het percentage onbenutte woongelegenheden per woonzorgcentrum sinds 2019. Pas sinds 2019 heeft het agentschap een zicht op de (onbenutte) bezetting in woonzorgcentra. Deze informatie wordt verzameld in het kader van het digitale opname- en facturatieproces dat n.a.v. de bevoegdheidsoverdracht volgend op de zesde staatshervorming door het voormalige Zorg en Gezondheid werd ingevoerd.

Het departement heeft geen zicht op de reden van de verminderde bezetting. Dit kan een gevolg zijn van diverse redenen, waaronder:

- a. omwille van capaciteitsuitbreidingen die nog niet zijn ingevuld met nieuwe bewoners;
- b. omwille van personeelstekort bewust minder bewoners opnemen en de erkende capaciteit niet afbouwen;
- c. omwille van oversterfte tijdens de COVID-19-crisis;
- d. omwille van tijdelijk infrastructurele werken waardoor in bepaalde woongelegenheden geen bewoners worden opgenomen.

Op sectorniveau zien we inderdaad dat er tijdens de COVID-19-pandemie 2020-2021 een stijging was van de niet-bezetting en dat deze nu terug aan het zakken is. Merk op dat ook voor de COVID-19-crisis er al 5,34% niet bezette woongelegenheden waren. Op zich is het logisch dat de bezetting lager ligt dan 100%. Zo zijn er bijvoorbeeld bewoners die tijdelijk in het ziekenhuis verblijven of duurt het een aantal dagen alvorens een woongelegenheden, na een overlijden, opnieuw wordt ingenomen.

	% niet bezetting
2019	5,34%
2020	8,32%
2021	9,13%
2022	7,03%
2023	6,36%

4. De bezetting van de woonzorgcentra is globaal gezien opnieuw aan het stijgen. We krijgen wel via diverse kanalen signalen dat een beperkt aantal woonzorgcentra een aantal woongelegenheden of een afdeling sluit, omdat ze geen personeel vinden. Sommigen temperen ook omwille van de personeelsproblematiek het aantal opnames. Wanneer een voorziening tijdelijke leegstand kent, moet zij het Departement Zorg hiervan niet op de hoogte brengen en de reden hiervoor meedelen. Het is dus niet mogelijk om per voorziening of regio cijfers te geven van woonzorgcentra die omwille van personeelstekort met leegstand kampen of een evolutie in kaart te brengen.

Enkel wanneer een voorziening ervoor opteert om ook de toegekende erkenning effectief tijdelijk af te bouwen moet zij hiervoor een aanvraag insturen bij de administratie (zie antwoord op vraag 7).

5. Zie het antwoord op vraag 4.
6. Ik merk op dat de bezettingscijfers van de woonzorgcentra opnieuw stijgen en bijna op het niveau van vóór COVID-19 zijn. De erkennings- en omzettingskalender loopt tot eind 2025. Tot die datum geldt een programmatiestop. Mijn kabinet en het Departement Zorg bekijken de toekomstige nood aan bijkomende plaatsen in de residentiële ouderenzorg en de thuiszorg.
7. Een beperkt aantal woonzorgcentra vraagt om de erkenning tijdelijk af te bouwen. Wanneer een woonzorgcentrum een ontvankelijke aanvraag tot capaciteitsvermindering indient, wordt deze toegekend. In een dergelijke situatie vraagt de voorziening bijna altijd om de afgebouwde woongelegenheden in een voorafgaande vergunning onder te brengen, wat tot gevolg heeft dat ze die later opnieuw in gebruik kan nemen en kan laten erkennen. De voorziening verliest deze woongelegenheden dus niet definitief in dat geval, ze zet ze enkel tijdelijk buiten gebruik. Het is hier steeds effectief de bedoeling om deze eenheden op een later tijdstip opnieuw in gebruik te nemen. Het departement Zorg moet niet worden ingelicht over de reden van een dergelijke capaciteitsafbouw maar deze informatie wordt doorgaans wel aangereikt door de initiatiefnemer. Dit kan gebeuren omwille van de geschetste personeelsproblematiek maar gebeurt doorgaans veel vaker omwille van verbouwingen, realisatie van een vervangingsnieuwbouw, of om organisatorische redenen. Wanneer deze informatie beschikbaar is in een individueel dossier wordt dit niet systematisch geregistreerd met het oog op een globale rapportering. Op 1/08/2023 waren er in totaal 901 woongelegenheden woonzorgcentrum en 37 verblijfseenheden centrum voor kortverblijf tijdelijk afgebouwd.
8. Jaarlijks raamt het agentschap de bezettingsgraad in het kader van de begrotingsopmaak. In de voorstellen van het Departement Zorg voor het jaar 2024 gaan we voorlopig uit van een scenario waarbij de bezetting op hetzelfde peil blijft.

BIJLAGE

Overzicht